

IVAN KAŠPÁREK

TANIEČNICE

Tanečnice
Ivan Kašpárek

1. vydání

vydáno v srpnu 2017 jako 57. publikace
vydal Pavel Kohout (www.kknihy.cz)

ISBN 978-80-7570-056-8 (epub)

ISBN 978-80-7570-057-5 (mobi)

ISBN 978-80-7570-058-2 (pdf)

Nina má krásné jméno. Nina. A v přítomnosti herny, když blikající světla stroje skotačí po její pleti a žlutí, růžoví a všelijak jinak barví hluboký výstřih halenky a tu cestičku mezi řadry tajuplně stíní tak, jako stíní nahé nohy hned s koleny způsobně přimknutými a po chvíli smyslně roztaženými, když ani nedýchá v napětí ve výsledek sázky – je celá krásná.

Jako pianistka, s rovnými zády, teď s jednou nohou pod stoličkou pokrčenou a druhou nataženou a opřenou o vysoký podpatek, dlouhými prsty ťuká do „kláves“, aby pak dlaní stvrdila akord, a ten doznívá a v jeho světelném vyjádření zase ta její dráždivá krása.

V obličejí ani stopa po zklamání, když hra skončí. Vhodí další minci do automatu a znovu roztáčí ruletu.

Není tady sama, jen svým atraktivním vzhledem jako by byla, a oči mužů, kteří sedí u vedlejších strojů, či u stolku nad kávou, bloudí po jejích křivkách a nevidí ty ostatní ženy, které shrbené nad svými klávesami se ani nesnaží bojovat alespoň o špetku z těch pohledů, v pokorném uznání nedosažitelnosti úrovně, kterou zde Nina nastavuje.

Kdo je ta ženská? – ptají se všichni svými pohledy, byť ji vlastně znají. Od vidění ji znají, neboť kdykoliv sem v tuto denní dobu přijdou, téměř vždy ji tady zahlédnou. Vzprámenou za hracím automatem, s prsty na klávesách, s krátkým účesem černých vlasů a s krátkou sukní, a ty vlasy jsou jen vpředu delší, padají do čela, až nedovolí dohlédnout do tmavých očí.

Neznají však její jméno. Nevědí, že je to Nina, protože Nina tady téměř s nikým nepromluví. Přejde, sedne si za svůj stroj, položí ruce na klávesy – a hraje. Světelná hudba hry podtrhuje dojem tajuplného vzezření tiché krásky a hernou zní píseň Janis Joplin *Piece of my heart*, což zpočátku k obrazu nějak nesedí, neboť zpěv Janis je plný vášně a bolesti, chvílemi jakoby rykem raněného zvířete, a kontrastuje tak s Nininým chladem, ale když ta pohodí vlasy a na zlomek vteřiny pohlédneš do tmavých očí, pak v tom pohledu je ta samá hudba, bolest a vášně, a když hned uhne pohledem, ještě doznívá křik raněného zvířete.

Nina. Nikomu zde neprozradí svoje jméno, snad se stydí, jak „výhodně“ zní, snad je vůči tomu jménu příliš kritická a vlastně ani sama neví, jak je krásné, ale možná tady nevidí nikoho, kdo by byl hoden její jméno znát. Kdo ví?

Jako pianistka sedí vzpřímená a hraje tu marnou hru. Mince cinkají a bankovky šustí a jedna za druhou mizí v útrobách v zloděje naprogramovaného stroje a jen ta zářivá a blikající hra barev je jí odměnou. Věří, že stačí vydržet, nevzdat to. Jednou přece zazní vítězné fanfáry, už teď s touto mincí... Ještě ne? Nevadí. Musí hrát dál, nesmí to vzdát. Nesmí? Nesmí, myslí si. Nemůže, vždyť je to její jediná naděje, jak se vymanit z dluhů, které si právě hraním nasekala.

Janis Joplin zpívá „*Cry baby*“. Jak příznačné.

Když letní den se chýlí a stíny keřů a tují se protahují po sestřiženém trávníku, pak je moje zahrada nejkrásnější. Ne že by v jiný čas krásná nebyla, to je, ale právě v podvečer, když se slunce kloní nad obzorem, měkce potemní zelený trávník a vypadá pak jako koberec vybízející hustými načesanými vlasy k ulehnutí, nebo alespoň k pár krokům, kdy bosá noha zanechává stopu v tom hustém mechu pomalu jako v písku na pláži. Skalka sestavená z velkých pískovcových kamenů vydechuje akumulované teplo a to do všech barev rozsvěcuje květy, které ji prorůstají v plochách či jen v trsech mezi těmi kameny. Pak si uvědomuji, že mě ten drahý bazén, který jsem do této nádhery před léty vsadil a který teď marně maskuji stromy, keři a keřiky, vadí, ruší mě, zneklidňuje a nemám ho rád.

Změnil jsem se. Není to tak dávno co právě bazén, luxusní auto, velký dům a prachy vůbec byly mi synonymem štěstí. Teď, když jsem tohoto všeho dosáhl, pochopil jsem, že tudy cesta ke štěstí nevede. Alespoň pro mě ne. Nijak mě nenaplňuje kýčovitě modrá hladina toho bazénu nebo nejnovější mercedes, který mám v garáži. Dobrý, ale nic moc. Žádné nadšení.

Co mě těší, je příroda ve své přirozené kráse. Ty květy ve skalce, křídla motýlů, která se třepetají z jednoho květu na druhý, ptáci ve větvích stromů a ticho, které vlastně není tichem, ale jen kompozicí těch

nejpřirozenějších zvuků, jako jsou šum listů v závanu větru, hašteření vrbců v houští tují, bzukot hmyzu... Dříve nemyslitelné, ale krtince, které rozbíjejí sterilitu zatravněné plochy, mě nechávají v klidu. Nelíčím pasti na toho krtka, který tu „hrůzu“ způsobil. No a co má být, prostě v kořenech vysokého smrku, který se tyčí v rohu zahrady, se zabydlel krtěk. Kam by chodil. Bydlí u mě pod smrkem. Alespoň si nepřipadám tak sám v tomto velkém domě s velkou zahradou. Jsme teď tři: já – Ota Kramer, starý pes Alan a krtěk.

Dům jsem si koupil před deseti lety. Je to starý, ale poctivě stavěný dům. Vyžadoval jen nevelkou opravu. Stojí osamocen v mírném svahu, obklopen stromy, které ale nebrání výhledu do rozlehlé zahrady, jen příjemně stíní terasu, jež je přilepena na jižní stěnu domu. Terasa je moje dílo. Sám jsem ji navrhl a z velké části i vybudoval. Je přístupná z obývacího pokoje. Není příliš velká, tak akorát pro středně velký dřevěný stůl se čtyřmi proutěnými křesílky a pro pár hliněných nádob s květinami. Z terasy vedou dolů do zahrady úzké kamenné schody, na které pak navazuje romanticky se vlnící, rovněž kamenný chodník. Chodník není nijak dlouhý, lemuje ji a na konci se ztrácí ve skalce – největším to klenotu méjí zahrady. Za skalkou je velká zatravněná plocha, několik stromů a keřů, které mají skrýt bazén, pak ještě trávník a nakonec stromy, které jakoby byly součástí lesa za plotem zahrady.

V těchto letních dnech je mi největším potěšením sejít z terasy těch několik schodů a pak v podřepu nebo na kolenou prolézat skalku a mezi velkými pískovcovými kameny přesazovat květiny, kypřit půdu a vytrhávat plevel.

Miluji vůni zkyprěné půdy a nevadí mi hlína zalezlá za nehty. Nevadí mi žlutozeleně zbarvené dlaně od všech těch kytek a trav. Kdybych nebyl úspěšným podnikatelem, zcela jistě bych byl zahradníkem.

Osud tomu ale chtěl jinak. Bylo mi pětadvacet a měl jsem elán, nadšení a touhu zbohatnout, být nezávislý a koupit si drahý vůz. V malé pronajaté dílně jsem začal vyrábět papírové obaly všeho druhu – krabice na zeleninu a ovoce, pak na boty, na čaje, na televizory, ledničky...krabice na všechno. Byl to dobrý nápad, papírové obaly potřebuje skoro každý výrobce čehokoliv.

Uplynulo dvacet let a firma se rozrostla. Zbohatl jsem.

S pýchou nad svým úspěchem koupil jsem si to drahé auto a velký dům se zahradou a jako každý, kdo zhloupl z peněz, umístil jsem v nejhezčím místě zahrady velký bazén s mozaikou delfína na dně.

Splnil jsem si svůj sen, ale jak by řekla moje babička: „Splnil sis sen, Otíku? Dobře ti tak.“

Dobře mi tak. Ohlédnu-li se, nemám vlastně nic. Dostal jsem se nahoru, ano, ale nahoře fouká. Docela studený vítr odnesl moje přátele. Zůstali dole a nebaví je chodit s hlavou zakloněnou vzhůru.

Jsem sám. Ženy? Na ty jsem neměl čas. Pracoval jsem od rána do večera a zatím, tam, venku, mi utekl svět. Svět poznávání, namlouvání, lásky... utekl mi.

Po čtyřicítce jsem přibrzdil, stáhl okýnko u svého mercedesu a rozhlédl se. Pozdě.

Mám pocit, že už je pozdě hledat. Ženy na chodníku sice zaujme luxusní vůz a pátrají na místě řidiče. Setkáme se pohledy, ustrnou na vteřinu a pak se míváme s výrazem v jejich očích, že by snad i odpustily... avšak – ve zpětném zrcátku vidím svoji tvář. Neměl bych být, ale jsem starý muž – prošedivělé strniště vousů i vlasy. Podnikatel.

Ne, to ne. Nechci žít s pocitem, že jsem si tu ženu koupil.

Lezu tedy po kolenou svojí skalkou, hýčkám kytky a přemýšlím.

Kdyby se vrátil čas...

Šel bych snad jinou cestou? V těch pětadvaceti běhal bych za holkami a jednu si pak vzal a měl s ní tři děti... Byl bych šťastný? Šťastnější? Byl. Asi bych byl.

Kdyby se vrátil čas. Čas. Jak zvláště zní to slovo a jak přesně vystihuje to – cosi. Je krátké a je spíše citoslovcem – jako žuch, buch... Jako když velkou rychlostí něco kolem proletí, prosviští a udělá... „časss“ – se zlověstným sss na konci.

Je mi pětadvacítka, ale mám pocit, že můj život udělal „časss“. Prosvištěl.

Promarnil jsem její? Co nejlepšího jsem vykonal? Jsou to ty krabice? Ne. Ty se povalují na všech smetištích světa.

Tak co?

Alan. Ano, je to možná k smíchu, ale vybavil se mi můj pes Alan.

Jeho příběh by se mohl zdát nicotný, nehodný coby důkaz o naplnění mého života. Byla to vlastně jenom příhoda, a přece jsem tomu rád, ohlédnou-li se, že najdu něco málo, na co mohu být opravdu hrdý:

Trochu jsem v tu dobu sportoval – jezdil jsem na kole. Snad jsem se zalekl svého dosavadního způsobu života a ztíženého dechu při cestě do schodů, a rozhodl se s tím něco dělat. Párkrát v týdnu jsem vyjel za město a po ní cestou, mírně zvlněným terénem, týral svoje tělo.

Byl krásný letní den, docela horko na můj věk a kondici. Šlapal jsem ale usilovně. Najednou, kde se vzal, tu se vzal, kousek ode mne se objevil pes. Velké, chlupaté psisko. Hrozně jsem se lekl, protože na tomto odlehlém místě jsem něco takového nečekal. Zabral jsem do pedálů ve snaze zachránit se stůj co stůj. Srdce mi bušilo úlekem i únavou. Až po chvíli jsem se bázlivě otočil. Neběžel za mnou v zuřivé snaze mě rozsápat. Spíše pajdal, vrávorál a přední nohu poponášel – snad zraněnou.

Zastavil jsem. Pes ještě udělal pár unavených kroků... pak se také zastavil a prudce oddychujíc – upadl.

Díval jsem se na něj a on se díval na mě. Ležel, neškemral – jenom tím pohledem říkal: není mi dobře.

Otočil jsem kolo a blížil se k němu. Sklopil hlavu a čekal. Na levé přední noze měl zlý šrám. Nekrvácel, ale z chlupů prosvítalo maso. Položil jsem kolo a sklonil se k němu. Staň se, co se má stát.

Nic se nestalo. Pohladil jsem ho. Jenom oči ke mně zvedl a oddychoval. Vzal jsem láhev s vodou, co jsem ji měl v držáku na rámu kola, nalil jsem trochu vody do dlaně a přidržel ruku u jeho čenichu. Hltavě chlemtal. Udělal jsem to ještě jednou, dvakrát, třikrát. „Už dost, kamaráde,“ povídám mu. Ještě oddychoval a díval se stranou.

„Co s tebou? Čípak jsi, tuláku?“ rozhlížel jsem se. Nikdo nikde v těch rozlehlých polích kolem.

„No, co s tebou? Kde máš pána?“ šeptal jsem mu.

Zvedl jsem kolo. Zkusil se také postavit. Podářilo se mu to, ale klátil se na třech nohách. Bezradně jsem popošel a on, chudák, bolestně

pajdal za mnou. Bylo mi ho líto. Znovu jsem položil kolo a hladil jsem ho po hřbetě. „Počkej tady, kamaráde. Přijedu pro tebe. Počkáš?“

Zamířil jsem k hlavní silnici. Když jsem se po pár metrech otočil, pajdal mým směrem. Uháněl jsem domů, jak nejrychleji jsem uměl. Vycouval jsem z garáže se svým nóbl mercedesem a spěchal zpátky za město. Zastavil jsem u té polní cesty a rozhlížel se po psisku. „Alane!“ volal jsem ho jménem psa, kterého mi dali rodiče, když jsem byl malý kluk.

Vyběhl, spíše se vypoťácel z obilí a radostně vrtěl ocasem: neopustil jsi mě – říkal tím ohonem. Sklonil jsem se k němu: „Alane, ty kluku jeden, co jsi tady tropil?“

Opatrně jsem ho zvedl. K autu by sám asi nedošel. Ne protestoval, jen bolestí slabě nařikal, jak se mu bolavá noha houpala z mého náručí. Uvědomil jsem si, že jsem v tom spěchu zapomněl vzít nějakou deku, na kterou bych ho dal. Čert to vem – položil jsem psa na zadní sedadlo. Světlý potah z pravé kůže byl hned plný písku a šrám na noze se zřejmě nesmazatelně otiskl.

Alan. Tak ke mně přišel Alan. Dlouho se kurýroval, ale nelitoval jsem toho času a těch peněz. Když byl fit, dal jsem do místní kabelové televize inzerát i s fotografií a doufal, že se neozve skutečný majitel.

Nikdo se neozval. Zůstal tedy u mě. Dvacet tři hodin denně spí a sní si své psí sny. Jen když se vracím domů, neohrabaně vstane a belhá se mi v ústrety.

Jsmo opravdu šťastní, když se vítáme.

Až jednou zemřu a budu se bohu ze svých skutků zpovídat, řeknu: vyrobil jsem sto milionů krabic, když jsem žil – a zachránil jsem jednoho psa.

...a bůh mi odpoví: to vůbec není málo, Oto... ten jeden zachráněný pes. To vůbec není málo.

Ano, tak se tedy vyvinuly moje životní hodnoty – touha po penězích a drahých věcech přešla v obdiv těch nejobyčejnějších střípků přírody a za svůj dosavadní největší životní počín považují záchranu jednoho psa.

S takovou životní filozofií nelze jinak, než abych se cítil v tomto světěsám.

Cítím se sám. Jsem sám. Pro mnohé jsem hamižný podnikatel, co se vozí v mercedesu. Pro jiné podnikatele jsem divný chlápek, který chodí v kraťasech, kšiltovce a holí se jen zřídka. Neberou mě ani jedni ani druzí. Já vlastně o jejich přizeň nestojím.

Vystačím si sám!?

Co víc bych si mohl přát, říkám si, když sedím na své terase. Je pozdní letní večer, Alan mi leží u nohou, někde vzadu v zahradě ryje krtek – a já sním. O čem sním? Už ne o bohatství, o věcech – sním... o ženě. Není v tom touha po sexu, to snad ani ne...

Se smyslem pro krásu sním o kráse. Sním sny, které si nesplním, a zůstanou sny – zůstanou tím jemným chvěním při pomýšlení, zůstanou vůní, zůstanou sladkobolně hezkým smutkem. Sedím v proutěném křesílku, lokty se opírám v opěrkách a prsty se špínou za nehty mám propleteny v klíně. Dívám se do potemnělé zahrady a jako na divadelní scéně rozehrávám v ní dějství svého snění. Stromy a keře a v jejich větvích probleskující vodní hladina a temná obloha s měsícem a tisíci hvězdami, to všechno mi spoluvytváří kouzelnou kulisu. I hudba zní. Přichází odněkud, snad z korun těch stromů.

A potom – v měsícem ozářeném trávníku zahlédnu stopy... Nic víc, jenom jedna stopa po druhé se vytváří. Nejdříve pomalu vystoupí z houští keřů, zastaví se na chvíli a pak ta éterická neviditelná bytost cupitá mechem, drobné krůčky a dlouhý skok... V oblouku se otiskují bosé nohy – nejdříve celá chodidla a pak jen prsty těch nohou. Snad tančí... Kdo? Kdo je ta tanečnice, která se mi skrývá a jen svými stopami kreslí v hustém mechu pěstěného trávníku? Nevím. Nikdy jsem ji „nedosnil“ a snad ani nechci. Neznám její tvář, jenom ty stopy co kreslí a taky vůni, kterou cítím, když jdu nocí v těch stopách... a vlasy.

„Počkej chvíli,“ šeptám jí. Stopy se zastaví. Čekají a já jdu blíž... ta vůně. Už jsem na dosah, když krůček couvnou, a pak se zavrtí... ucítím závan vlasů. Vztáhl jsem ruce – ale do prázdna. Vidím otisky bosých nohou, jak drobí krůčky. Zastavily se a zase čekají. Lákají. Sedl jsem si do měkké trávy, unaven, a sledoval ty stopy.

mlčí.

Je tichá letní noc – snad jen ta hudba zní ve větvích stromů. Nebe je plné hvězd, když zakloním hlavu. Zavřel jsem oči. Hudba ustala. Ticho... a do toho ticha šustí blížící se kroky. Tajím dech, abych je nezaplašil. Jsou blíž a blíž... Neotevřel jsem oči, když se schoulila vedle mne a hlavu položila do mého klína. Tanečnice – můj sen. Nikdy dřív jsme si nebyli blíž.

Chci vidět její tvář? Chci se dotknout těch vlasů? Chci. Ano, chci! Nadešel čas...

Bože. Musel jsem se smát. Když jsem odhodlaně otevřel oči – uviděl jsem... Alana. Tulil se s hlavou položenou v mém klíně.

Musel jsem se smát. Do noci kolem smál jsem se smíchem blázna. Pak jsem zabořil tvář do Alanova kožichu, abych zadusil ten bláznivý smích a dusil jsem jej a dusil, až jsem ho zadusil v pláč...

Pláč. Ulehl jsem do trávy beze stop a slzy mi stékaly po tvářích. Alan položil hlavu na moji hrud', protože víc pes neumí... ale možná, jenom ten pes to ví, udělal nejvíce, co udělat lze.

Uklidnil jsem se. Díval jsem se na noční oblohu plnou hvězd.

„Dal bych milion... abych si nemusel kupovat lásku,“ napadlo mě absurdní.

Firemní záležitosti mě přiměly k cestě do Prahy. Jsem tomu rád. Miluji Prahu. Miluji Staré Město. Rád se toulám starobylými uličkami, vdechnu jejich atmosféru. Klid pak vstupuje do mojí duše, když po kamenné dlažbě kráčím staletími – opouštím tu naši uspěchanou dobu a nořím se v melodii věků. Ano, zvláštní zklidňující melodií jsou prostoupeny ty úzké uličky. Karlův most – sousoší Madony se svatým Bernardem, Ludmila s malým Václavem a všechny ty ostatní sochy hlídají naše kroky a bdí nad námi, co se nakláníme přes pískovcové bloky a sledujeme Vltavu. Neměnná a přece každou vteřinu jiná je řeka. Masy vod se valí v tichém úžasu, protože jsou v těchto místech poprvé. Jen nemnoho z těch vod už tady bylo – odpařily se zde a zase v dešti kapek spadly v nekonečném koloběhu.

Někdy mám pocit, že i já jsem tady kdysi dávno byl. Ne před měsícem, nebo vloni (což je pravda), ale před staletími – pár buněk mého mozku, jako ty kapky v proudu řeky, nese tuto prastarou informaci. Když stoupám po Starých zámeckých schodech, ty mám nejraději, je mi povědomá ta vyhlídka... Nepochybuji, už jsem tady kdysi dávno byl.

Moje dnešní návštěva Prahy však začala neromanticky v salonku hotelu Ramada.

Mám pracovní schůzku s novým obchodním partnerem z Anglie. Delší dobu jsme spolu korespondovali a víceméně jsme se dohodli na množství odebraného zboží, na termínu dodání, na ceně i na platebních podmínkách. Nyní jde jenom o podpisy smluv a také, vzhledem k docela velkému objemu zboží a peněz, které uvádíme do hry, chceme se osobně poznat.

Jde o hodně a snad právě proto jim nechci lhát a nezvolil jsem kravatu a tmavý oblek, ale přijel jsem v tričku a v poněkud unavených džínsech. Takový prostě jsem. Cokoliv by bylo jinak, bylo by přetvářkou.

Sedíme v salonku a mám pocit, že jsem to s tou upřímností trochu přehnal. Ti dva mladí džentlmeni listují smlouvou a jsou v rozpacích. „Yes, Mr Kramer, you know...“ vysvětlují „...předběžně jsme se domluvili na vyplacení třicetiprocentní zálohy, ale přece jenom... neznáme se tolik... uvítáme malou změnu smlouvy, a sice že dohodnutá cena vám bude vyplacena v plné výši až po dodání zboží...“

„Je známkou větší neprofesionality moje neoholená tvář, pánové, nebo vaše požadavky na změnu podmínek, které tak dlouho dojednáváme?“

Kroužím prázdnou sklenicí po ubruse a čekám na odpověď. Necouvnu, vím to.

Oni to tuší, ale ještě zkouší:

„Jsme seriózní anglická společnost, pane. Pokud s vámi podepíšeme smlouvu s ujednáním, že dohodnutou cenu zaplatíme do třiceti dnů po dodání zboží, pak si můžete být jist, že peníze budete mít na svém účtu do třiceti dnů po dodání zboží.“